

Elintarvikelain 64 §:n mukaisen kiireellisen toimien vahvistaminen elintarvikelain 55§:n mukaisesta määräyksestä, 56§:n mukaisesta kiellosta ja elintarvikelain 58§:n mukaisesta haltuunotosta, Kotoriista Oy, Bar & Cafe Kesämopo, Pornainen

Ympäristöterveysjaosto 14.12.2023 § 104
2296/11.05.01.02/2023

Valmistelu- ja lisätiedot
kaupungineläinlääkäri-hygienikko Cecilia Blomgren
puh. 040 5197529, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Elintarvikehuoneistoon 30.11.2023 tehdyn säännöllisen valvonnan tarkastuksen yhteydessä elintarvikehuoneistossa havaittiin myynnissä virolaista, pakattua mustamakkaraa. Pakkauksiin oli lisätty tarralla suomenkielinen ainesosaluettelo ja parasta ennen -päivämäärä. Pakkauksista puuttui valmistavan laitoksen tunnistusmerkki. Tuotteista ei ollut esittää kaupallisia asiakirjoja valmistajalle asti. Toimija lähetti tarkastuksen jälkeen kuljetusliikkeen toimittaman laskun tuotteista. Laskuissa ei ollut tuotteiden tunnistustietoja.

11.12.2023 tehtiin elintarvikelain 64§:n mukainen kiireellinen päätös koskien elintarvikehuoneistossa myynnissä olevia mustamakkaroita, joista puuttuivat valmistuslaitoksen tunnistusmerkki sekä jäljitettävyyttä tukevat kaupalliset asiakirjat. Elintarvikehuoneistossa oli Virosta tuotuja pakattuja mustamakkarapaketteja, joista puuttui tunnistusmerkki, 48 kpl, joiden kappalepaino oli 480 g, ja yhteispaino 23,04 kg. Pakkaukset otettiin Porvoon ympäristöterveydenhuollon terveystarkastajien toimesta haltuun, ja pakkaukset hävitetään 3. luokan sivutuotteena hyväksytyssä jätteen käsittelylaitoksessa. Hävittämiskustannukset peritään Bar & Cafe Kesämopon toimija Kotoriista Oy:ltä. Kopio jätekäsittelylaitoksen kuitista toimitetaan toimijalle. Toimijaa ohjeistettiin takaisinvetotoimenpiteistä, ja käynnin yhteydessä täytettiin Ruokaviraston takaisinvetolomaketta, joka lähetettiin Ruokavirastoon Porvoon ympäristöterveydenhuollon toimesta.

Elintarvikkeet ja niiden raaka-aineet on pystyttävä jäljittämään jokaisessa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheessa. Elintarvike, jonka alkuperästä ei ole tietoa, ei ole turvallinen käyttää. Elintarvikkeiden jäljitettävyyden voidaan todistaa elintarvikkeiden mukana kulkevien asiakirjojen merkintöjen perusteella.

Yleisessä elintarvikeasetuksen (EY) 178/2002 18 artiklan mukaan kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa tulee huolehtia siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet. Markkinoille saatetuissa tai todennäköisesti markkinoille saatettavissa elintarvikkeissa on niiden jäljitettävyyden helpottamiseksi oltava riittävät ja asianmukaiset pakkausmerkinnät tai tunnistetiedot tarkempiin säännöksiin sisältyvien asiaa koskevien vaatimusten mukaisesti.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 5 artiklan mukaan elintarvikealan toimijat saavat saattaa hyväksymistä edellyttävissä laitoksissa käsiteltyjä eläinperäisiä

tuotteita, joista ei vaadita terveystunnuksia, markkinoille ainoastaan, jos tuotteissa on lainmukainen tunnistusmerkki. Tunnistusmerkki osoittaa, että eläinperäinen elintarvike on valmistettu tai käsitelty viranomaisen hyväksymässä ja valvomassa elintarvikehuoneistossa. Tunnistusmerkki merkitään tuotteen kääreeseen, pakkaukseen tai etikettiin. Tunnistusmerkin malli on määrätty 853/2004 asetuksen liitteessä II jaksossa I. Tuotteita, joista puuttuu lainsäädännön mukainen, valmistajan pakkaukseen lisäämä tunnistusmerkki, ei saa tuoda maahan eikä voi myydä Suomessa. Jos tuotteita tuodaan maahan ja myydään Suomessa, valmistavan laitoksen on merkittävä alkuperäiseen pakkaukseen laitoksen tunnistusmerkki ja muut pakolliset pakkausmerkinnät.

Yleisessä elintarvikeasetuksen (EY) 178/2002 19 artiklan mukaan, jos elintarvikealan toimija katsoo tai hänellä on syytä epäillä, että maahantuoma, tuottama, jalostama, valmistama tai jakelema elintarvike ei ole elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien vaatimusten mukainen, hänen on käynnistettävä välittömästi menettelyt kyseisen elintarvikkeen poistamiseksi markkinoilta. Jos tuote mahdollisesti on jo ehtinyt kuluttajalle, elintarvikealan toimijan on tehokkaalla ja täsmällisellä tavalla ilmoitettava kuluttajille syy poistamiseen tai tarvittaessa varmistettava, että kuluttajille jo toimitetut tuotteet palautetaan, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä korkeatasoisen terveyden suojelun saavuttamiseksi.

Elintarvikelain 64 §:n mukaan kiireellisissä tapauksissa elintarvikevalvontatehtäviä suorittava kunnan viranhaltija, jolle ei ole siirretty toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön tämän lain 32 §:n 3 momentin mukaisesti, on oikeutettu ryhtymään 55, 56 ja 58 §:ssä tarkoitettuihin hallinnollisiin pakkokeinoihin. Viranhaltijan tämän pykälän nojalla tekemä päätös on viipymättä saatettava kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen käsiteltäväksi. Kiireellinen tapaus katsotaan olevan tilanteissa, joissa EY:n yleisen elintarvikeasetuksen (178/2002) mukainen elintarviketurvallisuus (14 artikla) tai kuluttajien etujen suojelu (8 artikla) on vaarassa.

Elintarvikelain 56§:n mukaan valvontaviranomainen voi kieltää elintarvikkeen kaupanpidon jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe ovat sellaiset, että ne aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vakavaa terveysturvaa eikä terveysturvaa voida muilla tavoin estää.

Elintarvikelain 55§:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos elintarvike voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia. Koska Virosta tuotujen mustamakkaroiden turvallisuudesta ei voida varmistua, toimijan on välittömästi käynnistettävä menettelyt kyseisen elintarvikkeen poistamiseksi markkinoilta, eli ryhtyä takaisinvetoon.

Elintarvikelain 58§:n mukaan valvontaviranomainen voi ottaa elintarvikkeen haltuunsa, jos elintarvike aiheuttaa tai on syytä epäillä elintarvikkeen aiheuttavan välitöntä terveysturvaa eikä muita tämän

lain mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä. Haltuunottaminen on suoritettava todistajan läsnä ollessa. Sille, jolta elintarvike on otettu haltuun, on annettava todistus, josta ilmenee haltuunotetun omaisuuden määrä ja haltuunoton syy.

Hallintolain 434/2003 34§:n mukaan asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos kuuleminen saattaa vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen tai kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, yleiselle turvallisuudelle taikka ympäristölle. Mahdollisen terveysvaaran aiheuttavan elintarvikkeen markkinoille saattamisen kieltämistä koskeva päätöksen antaminen viivästyisi kuulemisen vuoksi ja tätä kautta aiheuttaisi huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, joten kuuleminen voidaan jättää tekemättä.

Kuuleminen ja vastine

Toiminnanharjoittajaa kuultiin suullisesti kiireellisten määräysten yhteydessä. Toimijalla ei ollut asioihin huomautettavaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Yleinen elintarvikeasetus (EY) N:o 178/2002, 18 ja 19 artikla
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 853/2004
eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä
hygieniavaatimuksista 5 artikla ja liite II, jakso I
Elintarvikelaki 297/2021 muutoksineen 1, 14, 55, 56, 58, 75, 78 §
Hallintolaki 434/2003 34, 43, 44, 45, 48 §

Liitteet

Porvoon ympäristöterveydenhuollon terveystarkastajan tekemä elintarvikelain 64§:n mukainen kiireellinen määräys Bar&Cafe Kesämopo, Pornainen 11.12.2023

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Porvoon ympäristöterveysjaosto päättää vahvistaa seuraavat viranhaltijan 11.12.2023 tekemät elintarvikelain 64 §:n mukaiset kiireelliset toimet Kotoriista Oy:lle, Bar & Cafe Kesämopo, Pornainen.

Elintarvikelain 55§:n mukainen määräys, jonka mukaan toimijan tulee suorittaa Virosta tuoduista mustamakkaroista takaisin veto 12.12.2023 klo 12 mennessä. Toimijan on tehokkaalla ja täsmällisellä tavalla ilmoitettava kuluttajille ja muiden tuotteen ostajille syy poistamiseen ja varmistettava, että kuluttajille jo toimitetut tuotteet palautetaan. Koska myynnin voi katsoa paikalliseksi, ilmoittaminen elintarvikehuoneistossa nähtävässä olevalla ilmoituksessa sekä ilmoittaminen elintarvikehuoneistossa nettisivuilla ja sosiaalisissa markkinointikanavissa riittää.

Elintarvikelain 56§:n mukaisen kiellon, jonka mukaan eläinperäisiä elintarvikkeita, joissa ei ole tuotantolaitoksen tunnistusmerkkiä ei saa tuoda maahan, myydä eikä käyttää raaka-aineena elintarvikehuoneistotoiminnassa.

Elintarvikelain 58§:n mukaisesta haltuunotosta, jonka mukaan Virosta tuodut mustamakkaraketit, joilta puuttuu tunnistusmerkki otetaan Porvoon ympäristöterveydenhuollon haltuun elintarvikehuoneistosta ja hävitetään. Hävittämiskustannukset peritään Bar & Cafe Kesämopon toimija Kotoriista Oy:ltä. Päätös koskee seuraavia elintarvikkeita: Bar & Cafe Kesämopossa 11.12.2023 olleet virolaiset mustamakkaraketit à 480 g, 48 kpl paketteja, yhteispaino 23,04 kg.

Päätös on elintarvikelain 78 §:n nojalla noudatettava välittömästi mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta, jollei valitusviranomainen tai vastaavasti oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Pykälä päätettiin tarkastaa heti.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.